

'N KIJKJE ONZE

DE KEIZER IN VELD TENUE.

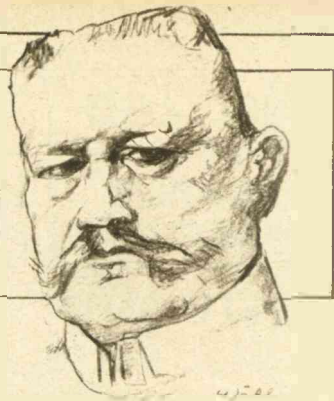
Evenals zijn soldaten heeft de opperste bevelhebber het grijze uniform aangetrokken en zijn helm met de grijs-gauwe stof overtrokken.

KROONPRINSES CECILIE,

die met haar schoonvader, den Duitschen Keizer en Veldmaarschalk von Hindenburg tot de populairste personen in het Deutsche Rijk behoort.

OVER GRENZEN

VELDMAARSHALK VON HINDENBURG,

naar een tekening in „die Fronte”.

Door zijn prestaties aan de Russische grens is von Hindenburg de lieveling en de trots van het Deutsche volk geworden.

Ik ben naar Duitschland geweest. En werkelijk, ik ben blij de reis gedaan te hebben. Want het beschouwen van menschen en toestanden bij onze Oostelijke naburen, is op dit oogenblik interessanter dan ooit. Men kan zich geen goede voorstellingen van de werkelijkheid maken, indien men van verre af alles bekijkt en slechts van hooren zeggen oordeelt. Dat is bijkans overal en in de meest verschillende omstandigheden zoo het geval, doch zeker thans.

De door mij opgedane indrukken werkte ik niet om in een aaneengesloten verhaal. 't Leek mij beter, en voor het onderwerp geschikter, om u enkele op zichzelf staande voorvallen, opmerkingen, gesprekken weer te geven. Het geheel zal u dan, naar het mij voorkomt, een levendiger beeld geven, objectiever ook dan een relaas, waaraan de subjectieve verklaring nooit geheel kan worden onthouden.

In Cranenburg ben ik Duitschland binnengekomen, voorzien van een pas naar het allerlaatste voorschrift, waarop goed geteld 15 stempels stonden en die mij bijkans dubbel zooveel gekost had als het spoorkaartje dat mij naar Keulen brengen zou, het oorspronkelijke doel van mijn tocht.

De Deutsche beambten, die de passen controleeren, de koffers nakijken, de boeken en papieren, welke men meebrengt, doorlezen, treden beslist, doch uiterst beleefd op.

DE „LIEBESGABEN”

Kroonprinses Cecilie bezocht de tentoonstelling van „Liebesgaben” welke door de Vereeniging tot bevordering van Vruchten- en Groententeelt was georganiseerd.

Zij kunnen gruw lastig zijn, maar men krijgt niet den indruk dat zij het doen uit overdreven belangrijkheidsgevoel, noch om te plagen. Integendeel, hun plicht schrijft het hun voor voorzichtig te zijn, zij weten dat zij door hun voorzichtigheid ook hun Vaderland dienen, dus doen zij dubbel nauwkeurig hun plicht.

Wat tegenzeggelijk te prijzen is. Uit den aard is zoo n onderzoek in den tegenwoordigen tijd iets, dat u als vreedzaam burger van een neutraal land wat vreemd-vervelend aandoet. Ge denkt aan 't herbouwen van Chineesche muren, ge voelt u teruggedrongen tot tijden van voorheen. Maar wat is er aan te doen? Der Krieg....

Wij praten veel over den oorlog, bijkans over niets anders. In Duitschland praten ze veel over den oorlog, over bijkans niets anders. In dit opzicht geeft dus het overschrijden van de denkbeeldige lijn, welke de grens vormt tusschen de twee bevriende Staten, waarvan de een de geweldige worsteling meemaakt, de ander haar met de hoogste interesse aanschouwt, geen groote afwisseling. Maar wel is de wijze van bespreken heel verschillend.

En daarover wil ik het nu even hebben.

In mijn coupé zaten twee heeren, bezadigde, welvarende kooplieden uit de Rijnprovincie, Herr Kommerzienrath en Herr Direktor. Zij hadden 't ook over den toestand. En ze verlangden ook zoo vurig mogelijk naar den vrede, en ze vervloekten ook met de innigste verwensching den man, die den oorlog op zijn geweten had, net zoo als wij dat doen. Doch toen de „Herr Direktor” over de

vier zoons sprak, die hij in den krijg had, waarvan een heel ernstig gewond, de anderen elk oogenblik aan een gelijk lot bloot stonden, toen klonk in zijn stem iets, dat wij neutrale, nuchtere hoogst geïnteresseerde toeschouwers er niet in kunnen leggen: Een intonatie, waarvan berusting een onderdeel, het innig-gevoelde begrip, dat jongeren en ouderen hun plicht tegenover het vaderland als van het allerhoogste belang moesten beschouwen, het hoofbestanddeel was.

De gewonden worden met behulp der Vrijwillige Roode-Kruisdragers van den trein naar de draagbaar vervoerd en zoo naar de lazarettten gebracht. Op bijkans alle stations, die ik voorbij kwam, stonden deze helpers gereed

En die beide oude heeren koutten verder. Herr Kommerzienrath was in Antwerpen geweest. Hij had alles bekeken. 't Was hoogst interessant voor mij, om zijn beschouwingen over België te hooren. Laat ik er maar niet te veel over navertellen. Alleen dit constateeren, dat het mij wel ereis moeite kostte, om niet uit het oog te verliezen, hoe het de plicht van een naar beschaving strevend mensch is, om de opvattingen van een ander steeds met kalmte en welgezindheid aan te hooren.

En dan, ik had mijn dierb'ren nabestaanden een duren eed gezworen, gedurende heel mijn reis niet over den Oorlog mee te praten!

Toen de handelsraad zijn verhaal geëindigd had, begon het gesprek over de „Liebesgaben”. Herr Direktor had 't reusachtig druk. Hij was tabakshandelaar en zijn fabriek werkte dag en nacht. Nog nooit zoo druk gehad want iedereen wilde het zijne doen om den „jongens” in de „Schutzengraben” een extraatje te bezorgen, waaronder tabak een voornam plaats inneemt.

Aan de verzending van die geschenken scheen er zoo somwijlen wel iets te haperen. Er waren twee wegen om ze naar de bestemming te brengen. De een over een Centraal-verzamelpunt (voor dit deel van 't Rijnland, blijkbaar Dusseldorf), de ander door het organiseren van speciale auto-transporten. Het begeleiden van zoo liefdesgaven-convooi scheen een ideale uitspanning te zijn voor heeren van den stand en den leeftijd mijner beide medereizigers. Doch dat deze laatstgenoemde wijze van verzenden nog een ander voordeel had, bleek mij uit het gesprek verder. Het Centraal-bureau schijnt bij de overstelping van het werk niet altijd te kunnen garandeeren, dat de pakjes hun bestemming bereiken. De stad Kleef had een heele zending gereed gemaakt voor de zonen van die stad, die te velde in den strijd waren. Van Beiersche regimenten waren de dankbetuigingen ingekomen. De Klevenaars hadden er niets van gezien.

Och, ten slotte komt het er niet op aan, als het maar in het leger aankomt, was de eindberusting. Maar het bleek toch wel, dat de krijgstoestanden zelfs met de meest streng doorgevoerde organisatie-middelen een spelletje spelen.

In Keulen is het niet stiller dan anders. Veel soldaten op straat.

Ook wel gewonden. Niet opmerkelijk veel. Een vluch-

tige beschouwing geeft den indruk, dat het militaire publiek op straat tot de bezetting behoort.

De schrille stem van krantenverkoopende kinderen klinkt van alle stratenhoeken. 't Is pijnlijk om te zien, welke jonge schepseltjes daaraan meedoen, zelfs heel kleine kleuters.

's Avonds om tien uur is het „Erste Morgenblatt” al te verkrijgen. Vroeger kan 't wel niet. Geïllustreerde bladen gaan vlug van de hand. De bladen in diep druk uitgevoerd, hebben ook hier het grootste deel in het succes. De avondbladen van de Keulse couranten gaven mij een herhaling van wat ik in de Nederlandsche ochtendbladen al reeds gelezen had. Een groot deel van den inhoud komt volgens de aankondiging van „de Hollandsche grens.”

Gretig worden de bladen gelezen.

Druk is het gedrang in de straten.

En wanneer de schijnwerpers met hun melkwitte stralenbundels, die over de Domtorens wippen, er niet aan herinnerden, dan zou je den „Krieg” bijna vergeten.

Toch niet..

Want daar klinkt het weer met dunne kinderstemmetjes: Erste Abendblatt der Kölnische...

Van Keulen ben ik het Siegtal ingegaan, die heerlijke streek, waar 't des zomers een in Holland nog niet genoeg gekende heerlijkheid is.

Daar heb ik dus de kleinere plaatsjes bezocht. En

DE ONTVANGST DER GESCHENKEN.

Deze groep doet de vreugde zien welke de jongens in het veld bij het ontvangen vertoonen... Zij herinnert sterk aan de étalages in de Warenhuizen.

voor 't eerst frappeerde het mij, dat de mannelijke bevolking er schaarscher leek.

't Is er rustig en kalm als in een stil land. Aan den oorlog herinneren de vele lazarettten. Aan de wonderlijk goed georganiseerde verzorging van de verkeerswegen de soldaten, die bij elke brug, bij al die vele tunnels en tunneltjes langs de spoorbaan, staan.

Vele van de werkplaatsen, vooral daar, waar metaal bewerking geschieden kon, hebben gebrek aan werkkrachten. Voor het overige is het zakenleven geslagen. Patronenfabrieken en kopergieterijen werken onder „Hochdruck”.

Er wordt ammunitie gemaakt voor eigen land en voor de bondgenooten.

Terwijl langs de landwegen de herstellende soldaten in hun verfontfaaid pakje rondstropelen....

Zoo is „der Krieg.”

Een mijner vrienden woont in Godesberg. Van zijn fabriek gingen wij met de electriche tram naar Bonn. Wij hadden een wandeling door de stad te maken om de halte van Godesberg te bereiken. Onderweg viel het mij wel op, dat er

DE JONGSTE-ONDER-OFFICIER.

Een knaap van 14 jaar dient als onderofficier in het 109e Regiment Grenadiers. Deze foto heeft, voor zij ons bereikte, den Duitschen Generaal staf gepasseerd. Wij kunnen in de echtheid dus alle vertrouwen stellen.